

ที่ อส ๐๐๐๗(พก)/ 6978

สำนักงานอัยการสูงสุด
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง รายงานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/๙๔๗๑ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐธรรมนูญแจ้งว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้เสนอเรื่อง รายงานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาเพื่อดำเนินการ ขอให้สำนักงานอัยการสูงสุดเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐธรรมนูญโดยด่วน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้ว เห็นด้วยกับการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี ๒๕๖๕ และรายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยมีข้อสังเกตเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑. กรณีรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี ๒๕๖๕ สำนักงานอัยการสูงสุดมีข้อสังเกตเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนบางประเด็น ดังนี้

๑.๑ ข้อเสนอแนะข้อที่ ๓) รัฐบาลควรมอบหมายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณา ร่วมกับสำนักงานอัยการสูงสุดนำคำพิพากษาของศาลยุติธรรมที่คุ้มครองผู้ใช้เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ ซึ่งได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญและกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง มาเป็นแนวทางในการดำเนินคดี เนื่องจากการฟ้องคดีจำนวนมากที่ไม่มีพยานหลักฐานชัดเจนเพียงพอ อาจก่อให้เกิดความหวาดกลัว (chilling effect) ต่อประชาชนในการใช้เสรีภาพและทำให้มีคดีขึ้นสู่ศาล โดยไม่จำเป็น (หัวข้อสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เสรีภาพในการชุมนุม ปี ๒๕๖๕ ในบทที่ ๒ การประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในสถานการณ์เฉพาะ หน้า ๓๓) ข้อเสนอแนะข้อที่ ๓) รัฐบาลควรมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้พิจารณากำหนดมาตรการและดำเนินการตามความเหมาะสม เพื่อให้การบังคับใช้พระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๖๕ มีผลในทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชน (หัวข้อย่อ ๓. การดำเนินคดีอาญาล่าช้า

ของหัวข้อ...

ของหัวข้อสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ในบทที่ ๓ การประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง หน้า ๔๒) และข้อเสนอแนะข้อที่ ๕) รัฐบาลควรมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามเพื่อทราบชะตากรรมของผู้สูญหายต่อไปอย่างเต็มที่ และรายงานความคืบหน้าของการสอบสวนเป็นระยะ รวมถึงการเยียวยาทางด้านจิตใจแก่ญาติและครอบครัวของผู้เสียหาย ตลอดจนให้ความช่วยเหลือเยียวยาหรืออำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ แก่ครอบครัวผู้สูญหายอย่างเหมาะสม (หัวข้อย่อย ๒. การบังคับบุคคลให้สูญหาย ของหัวข้อการกระทำทารุณและการบังคับบุคคลให้สูญหาย ในบทที่ ๓ การประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง หน้า ๔๘) นั้น มีข้อสังเกตว่า ข้อเสนอแนะดังกล่าว (ในส่วนของสำนักงานอัยการสูงสุด) เป็นข้อเสนอแนะที่ไม่สอดคล้องกับกฎหมาย เนื่องจากพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและตามกฎหมายโดยสุจริตและเที่ยงธรรม” และมาตรา ๒๓ บัญญัติว่า “สำนักงานอัยการสูงสุด นอกจากมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการและงานวิชาการ เพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานอัยการแล้ว ยังมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้ด้วย ... (๕) ดำเนินการตามที่คณะรัฐมนตรีร้องขอ เว้นแต่การดำเนินการนั้น จะขัดต่องานในหน้าที่หรืออาจทำให้ขัดต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการ...”

๑.๒ ข้อเสนอแนะข้อที่ ๒) รัฐบาลโดยกระทรวงยุติธรรมควรสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายเพื่อต่อต้านการใช้กระบวนการทางกฎหมายในการฟ้องเพื่อกลั่นแกล้งที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนจากการถูกการดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อต่อต้านการมีส่วนร่วมของสาธารณชน ผ่านการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคดีที่มีลักษณะเป็นการฟ้องเพื่อปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นต่อบุคลากรหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้พิพากษา พนักงานอัยการ และเจ้าหน้าที่ตำรวจ (หัวข้อย่อย ๒. ความคืบหน้าทางคดีของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ของหัวข้อนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ในบทที่ ๓ การประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง หน้า ๕๑) นั้น มีข้อสังเกตว่ารัฐบาลโดยกระทรวงยุติธรรมควรดำเนินการด้วยความระมัดระวัง เพื่อมิให้กระทบต่อความเป็นอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการและความเป็นอิสระของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม

๑.๓ ข้อเสนอแนะข้อที่ ๓) รัฐบาลโดยกระทรวงยุติธรรมควรเร่งดำเนินการจัดทำกฎหมายนิรโทษกรรมแก่ราษฎรซึ่งได้รับความเสียหายหรือได้รับผลกระทบจากการดำเนินนโยบายของรัฐ โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ และมีหลักประกันว่าหลักเกณฑ์พิจารณาให้ความช่วยเหลือจะครอบคลุมประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายด้านการอนุรักษ์และปกป้องการบุกรุกหรือทำลายทรัพยากรป่าไม้ และไม่ควรมีการดำเนินคดีเพิ่มหากปัญหาการทับซ้อนของที่ดินยังไม่ได้รับการแก้ไข (หัวข้อย่อย ๑. การจัดการที่ดินและการจัดการทรัพยากรป่าไม้ ของหัวข้อสิทธิชุมชนในการจัดการที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในบทที่ ๔ การประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม หน้า ๘๓) และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่เสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการตรากฎหมายนิรโทษกรรมให้แก่ราษฎรซึ่งได้รับความเสียหายหรือได้รับผลกระทบจากนโยบายของรัฐ (หน้า ๑๕๓) นั้น มีข้อสังเกตว่ารัฐบาลโดยกระทรวงยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการเกี่ยวกับ

กรณี...

กรณีการออกกฎหมายนิรโทษกรรมอย่างรอบคอบและอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ควรเร่งรีบการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดหากไม่มีเหตุผลที่เพียงพอ ทั้งนี้ เพื่อมิให้ประชาชนละเลยต่อการปฏิบัติตามกฎหมาย

๑.๔ ข้อเสนอแนะข้อที่ ๒) รัฐบาลควรมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งทบทวนและปรับปรุงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ เพื่อให้คนพิการมีความเสมอภาคเบื้องต้นตามกฎหมาย รวมถึงเป็นบุคคลที่มีความสามารถทางกฎหมายและเข้าถึงการทำธุรกรรมทางการเงินได้ (หัวข้อย่อย ๓. ด้านการเข้าถึงธุรกรรมทางการเงิน ของหัวข้อสิทธิคนพิการ ในบทที่ ๕ การประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของกลุ่มบุคคล หน้า ๑๑๓) นั้น มีข้อสังเกตว่าการกำหนดให้คนพิการมีความสามารถตามกฎหมายหรือเข้าถึงการทำธุรกรรมทางการเงินได้นั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาถึงประเภทของความพิการประกอบด้วย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาด้วยว่ามีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคนพิการหรือควรแก้ไขปัญหาโดยวิธีอื่น

๑.๕ ข้อเสนอแนะข้อที่ ๑) รัฐบาลโดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรร่วมกับสำนักงานอัยการสูงสุดสร้างกระบวนการยุติธรรมที่เป็นมิตรกับผู้เสียหายโดยอาจพิจารณาวิธีการ เช่น การแก้ไขกฎหมายให้สามารถบันทึกถ้อยคำเหยื่อผ่านกล่องวงจรปิดโดยใช้วิธีการสาบานตนคล้ายคลึงกับกระบวนการที่ดำเนินการในคดีเด็กและเยาวชน และสามารถนำเทปบันทึกมาใช้ในชั้นการพิจารณาของศาล การแจ้งให้อัยการเข้าตรวจสอบพื้นที่เกิดเหตุทันที การให้มีอัยการหญิงร่วมสอบปากคำด้วยในชั้นสอบสวนทำให้ลดขั้นตอนที่ต้องสอบสวนเพิ่มเติมเพื่อเป็นการลดโอกาสที่ผู้เสียหายต้องถูกถามซ้ำ เป็นต้น รวมทั้งการจัดสรรให้มีพนักงานสอบสวนหญิงเพื่อมาร่วมปฏิบัติงานด้วย (หัวข้อย่อย ๒. การคุกคามและการล่วงละเมิดทางเพศ ของหัวข้อสิทธิสตรีและความเสมอภาคทางเพศ ในบทที่ ๕ การประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของกลุ่มบุคคล หน้า ๑๒๖) นั้น มีข้อสังเกตว่าแนวทางการลดปัญหาการสอบสวนเพิ่มเติมภายหลังพนักงานสอบสวนส่งสำนวนมายังพนักงานอัยการแล้วประการหนึ่ง คือ ควรให้พนักงานอัยการมีอำนาจเข้าร่วมทำการสอบสวนคดีอาญาทุกประเภท เพื่อให้การดำเนินคดีอาญาเป็นไปตามมาตรฐานสากล สำหรับข้อที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเสนอแนะว่าควรแก้ไขกฎหมายในประเด็นอื่นและควรดำเนินการประการอื่นนั้น มีข้อสังเกตว่าการแก้ไขกฎหมายและการดำเนินการประการอื่นในประเด็นที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเสนอแนะควรพิจารณาให้รอบคอบและเหมาะสมก่อนเสนอร่างกฎหมายและพิจารณาดำเนินการ

๑.๖ ข้อเสนอแนะข้อที่ ๑) รัฐบาลโดยกระทรวงสาธารณสุข ควรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงกลาโหม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร และสภาวิชาชีพไทย เร่งพัฒนาระบบบริการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัยครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ ระบบเครือข่ายบริการ และแนวทางในการส่งต่อหญิงที่ต้องการยุติการตั้งครรภ์ที่ชัดเจน รวมทั้งจัดให้มีหน่วยบริการที่สามารถให้บริการยุติการตั้งครรภ์ในอายุครรภ์ที่เกิน ๑๒ สัปดาห์ อย่างน้อยจังหวัดละ ๑ แห่ง ตลอดจนเร่งประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจให้สถานบริการสุขภาพจัดบริการยุติการตั้งครรภ์ตามเกณฑ์ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๖๔ มาตรา ๓๐๕ (๑) - (๕) (หัวข้อย่อย ๓. สิทธิอนามัย

การเจริญพันธุ์...

การเจริญพันธุ์ ของหัวข้อสิทธิสตรีและความเสมอภาคทางเพศ ในบทที่ ๕ การประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของกลุ่มบุคคล หน้า ๑๒๘) นั้น มีข้อสังเกตว่ารัฐบาลควรมีมาตรการเชิงรุกเพื่อแก้ไขปัญหาการตั้งครุภัณฑ์อันไม่พึงประสงค์เป็นสำคัญด้วย เพื่อลดปัญหาการยุติการตั้งครุภัณฑ์ โดยเฉพาะการตั้งครุภัณฑ์ที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๖๔

๑.๗ ข้อเสนอแนะข้อที่ ๒) รัฐสภาควรเร่งพิจารณากฎหมายเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของกลุ่มบุคคลหลากหลายทางเพศให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ในการปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศเพื่อให้สอดคล้องตามสิทธิและเสรีภาพที่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ (หัวข้อย่อย ๔. การส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ ของหัวข้อสิทธิสตรีและความเสมอภาคทางเพศ ในบทที่ ๕ การประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของกลุ่มบุคคล หน้า ๑๓๐) และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่เสนอแนะให้รัฐบาลเร่งการพิจารณาให้มีกฎหมายเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของกลุ่มบุคคลหลากหลายทางเพศให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน (หน้า ๑๕๕) นั้น มีข้อสังเกตว่าการออกกฎหมายดังกล่าวต้องไม่กำหนดให้กลุ่มบุคคลหลากหลายทางเพศมีสิทธิมากกว่ากลุ่มบุคคลอื่นโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

๑.๘ ข้อเสนอแนะข้อที่ ๓) รัฐบาลโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรพิจารณาปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศมีผลเป็นที่สิ้นสุดและผูกพันหน่วยงานภาครัฐให้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม รวมทั้งเพิ่มช่องทางประชาสัมพันธ์และเพิ่มช่องทางในการยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศให้เข้าถึงประชาชนในระดับพื้นที่มากขึ้น (หัวข้อย่อย ๔. การส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ ของหัวข้อสิทธิสตรีและความเสมอภาคทางเพศ ในบทที่ ๕ การประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของกลุ่มบุคคล หน้า ๑๓๑) นั้น มีข้อสังเกตว่าการแก้ไขพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยกำหนดให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศเป็นที่สิ้นสุดและผูกพันหน่วยงานภาครัฐให้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม อาจไม่เหมาะสมเนื่องจากหน่วยงานภาครัฐอาจมีข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการดังกล่าวได้ จึงควรทบทวนว่าการแก้ไขกฎหมายกรณีดังกล่าวมีความเหมาะสมหรือไม่

๒. กรณีรายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงานอัยการสูงสุดมีข้อสังเกต ดังนี้

๒.๑ ข้อ ๕.๑ ประเด็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในการชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้า กรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม อันไม่สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามหลักการปารีส ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเสนอว่ารัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาสนับสนุนการแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยยกเลิกบทบัญญัติในมาตรา ๒๖ (๔) เพื่อให้บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสอดคล้องกับหลักการปารีส (หน้า ๙๑) นั้น

มีข้อสังเกต...

มีข้อสังเกตว่าการยกเลิกบทบัญญัติในมาตรา ๒๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว อาจยังไม่สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เนื่องจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติยังคงมีหน้าที่และอำนาจชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๔) ด้วย

๒.๒ ข้อ ๕.๒ ประเด็นข้อจำกัดด้านกฎหมาย กรณีที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เห็นสมควรดำเนินการประนีประนอมข้อพิพาทด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอว่ารัฐสภาและคณะรัฐมนตรีควรเร่งรัดการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเสนอ เพื่อให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการให้คู่กรณีทำความตกลง เพื่อประนีประนอมและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน อันจะทำให้การคุ้มครองผู้ได้รับความเสียหาย จากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ล่าช้า และสอดคล้องกับหลักสากลต่อไป (หน้า ๙๑) นั้น มีข้อสังเกตว่าการเพิ่มเติมให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจ ในการไกล่เกลี่ยกรณีมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนเพื่อให้คู่กรณีทำความตกลงเพื่อประนีประนอมและแก้ไข ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้ เป็นการสอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๑) และ (๒) และพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๑) และมาตรา ๒๗ (๒) โดยมีข้อควรพิจารณาเพิ่มเติม ดังนี้

๑) คดีที่สามารถทำการไกล่เกลี่ยสำเร็จจะส่งผลให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ หรือไม่

๒) ควรบัญญัติเนื้อหา ขั้นตอน หรือหลักการสำคัญในการดำเนินการไกล่เกลี่ยให้ชัดเจน ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวด้วย

๒.๓ ข้อ ๕.๓ ประเด็นปัญหา อุปสรรคด้านการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเสนอว่าคณะรัฐมนตรีควรกำชับให้ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐให้ความสำคัญต่อการดำเนินการตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการประเมินสถานการณ์ ด้านสิทธิมนุษยชน กรณีไม่อาจดำเนินการได้หรือต้องใช้เวลาในการดำเนินการ ขอให้แจ้งเหตุผลต่อ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๓ (หน้า ๙๒) และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่เสนอแนะว่าคณะรัฐมนตรีควรกำชับให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐให้ความสำคัญต่อการดำเนินการ ตามข้อเสนอแนะในรายงาน กรณีไม่อาจดำเนินการได้ ควรแจ้งเหตุผลให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบ เพื่อนำไปวิเคราะห์และปรับปรุงข้อเสนอแนะให้เหมาะสมยิ่งขึ้น (หน้า ๑๓) นั้น มีข้อสังเกต ดังนี้

๑) ข้อเสนอแนะดังกล่าว (ในส่วนของสำนักงานอัยการสูงสุด) เป็นข้อเสนอแนะ ที่ไม่สอดคล้องกับกฎหมาย เนื่องจากพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พนักงานอัยการมีอิสระในการพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่

ให้เป็นไป...

ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและตามกฎหมายโดยสุจริตและเที่ยงธรรม” และมาตรา ๒๓ บัญญัติว่า “สำนักงานอัยการสูงสุด นอกจากมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการและงานวิชาการ เพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานอัยการแล้ว ให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้ด้วย ... (๕) ดำเนินการตามที่คณะรัฐมนตรีร้องขอ เว้นแต่การดำเนินการนั้นจะขัดต่องานในหน้าที่หรืออาจทำให้ขัดต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการ...”

๒) กรณีที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามความเหมาะสมโดยเร็ว หากกรณีใดไม่อาจดำเนินการได้หรือต้องใช้เวลาในการดำเนินการ ให้แจ้งเหตุผลให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบโดยไม่ชักช้า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง นั้น อาจตีความได้ว่าหมายถึงเฉพาะกรณีที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติส่งรายงานหรือข้อเสนอแนะมายังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงเท่านั้น เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับรายงานหรือข้อเสนอแนะตามมาตรา ๓๖ วรรคสี่ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๒ แล้ว ให้รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามความเหมาะสมโดยเร็ว กรณีใดไม่อาจดำเนินการได้หรือต้องใช้เวลาในการดำเนินการ ให้แจ้งเหตุผลให้คณะกรรมการทราบโดยไม่ชักช้า” ดังนั้น หากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประสงค์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญต่อการดำเนินการตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน กรณีไม่อาจดำเนินการได้หรือต้องใช้เวลาในการดำเนินการ ให้แจ้งเหตุผลต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติควรแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้น ๆ พร้อมข้อเสนอแนะที่ชัดเจนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำนาจ เจตน์เจริญรักษ์)

อธิบดีอัยการ สำนักงานวิชาการ รักษาการในตำแหน่ง
รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน
อัยการสูงสุด

สำนักงานวิชาการ

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายพัฒนากฎหมาย

โทร./โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๔๙๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ dlaw@ago.go.th

